

Гаврилюк Юлія, Манько Марія
ст. гр. МОА-21,
Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту та
публічного управління Крисько Ж. Л.)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У ринковій економіці стабільний розвиток підприємства багато в чому характеризується її стійкістю. Сучасні умови економіки характеризуються нестабільністю, яка супроводжується зміною форм власності, руйнуванням вертикальних зв'язків і посиленням ролі горизонтальних, суттєвим підвищенням невизначеності щодо фінансового стану підприємства. Стійкість дозволяє розвиватися в умовах мінливих зовнішнього і внутрішнього середовищ, дає можливість здійснювати маневрування грошовими коштами, а також сприяє безперерйному процесу виробництва і реалізації продукції і послуг [1].

Питання забезпечення економічної стійкості сучасних підприємств залишаються актуальними, адже, за даними державної служби статистики України за січень – червень 2016 року 35,1 % підприємств одержали збитки, в тому числі – 37,1 % промислових підприємств [2]. Загальна сума збитків підприємств України за окреслений період становить 103619,1 млн. грн. [2].

Поняття «стійкість підприємства» окреслюється як стабільна життєздатність підприємства за різноманітних змін внутрішніх і зовнішніх умов. Варто зазначити, що стійкість розглядається як динамічне, комплексне, складне і багатогранне поняття. Залежно від специфіки конкретної системи воно має багато підходів до визначення та охоплює широке коло об'єктів.

Економічну стійкість підприємства варто розглядати як здатність підприємства підтримувати певний рівень економічних параметрів, які забезпечують його рентабельне функціонування і стабільний розвиток, а також дозволяють приймати рівноважний стан після припинення дії збурень зовнішнього і внутрішнього середовищ.

Зазначимо, що вище окреслене визначення поняття «економічна стійкість підприємства» характеризує економічну стійкість як динамічну категорію. Економічна стійкість підприємства передбачає його здатність відновлювати первісний і приймати новий стійкий стан за рахунок підтримання певного рівня значень економічних параметрів, що забезпечує рентабельне функціонування і стабільний розвиток підприємства.

На думку науковців, економічна стійкість включає стійкість функціонування та стійкість розвитку підприємства стосовно заданих цілей [3]. Для розвитку підприємства потрібен такий економічний ріст, який зберігає або ж зміцнює стійкість. Досягають цього шляхом збалансованості темпів зміни таких показників: прибутку; виручки від реалізації продукції; власного капіталу; сукупних активів (підсумку/валюти балансу) [3].

Як відомо, «золоте правило економіки підприємства» передбачає додержання умови, за якої темпи зростання прибутку підприємства мають перевищувати темпи зростання обсягів продажу, а останні повинні бути вищими за темпи зростання активів (майна) [4]. Тому, оптимальним є таке співвідношення:

$$T_n > T_v > T_{vk} > T_a, \quad (1)$$

де T_n – темп росту чистого прибутку; T_v – темп росту виручки від реалізації продукції; T_{vk} – темп росту власного капіталу; T_a – темп росту активів.

Виконання «золотого правила економіки» характеризує, що підприємство стабільно розвивається і залишається стійким.

Отже, здатність зберігати стійкість в умовах впливу негативних чинників зовнішнього середовища є актуальним і найбільш важливим стратегічним завданням будь-якого суб'єкта господарювання.

Література:

1. Крисько Ж. Л. *Управління економічною стійкістю підприємства* / Ж. Л. Крисько // *Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне наукове фахове видання.* – Випуск № 10. – Миколаїв, 2016. – С. 403-407.

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua. – Назва з екрана.

3. Экономическая устойчивость предприятия: понятие и особенности [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/ekonomicheskaya-ustoychivost-predpriyatiya-ponyatie-i-osobennosti>. – Назва з екрана.

4. Асаул М. А. Проблемы анализа устойчивости организации / М. А. Асаул // Проблемы современной экономики. – 2008. – № 4.

Гамрач Василь
ст. гр. ЕППЗм-11,
Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств і
корпорацій Шумейко О. Т.)

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ ФАКТОРІВ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО БІЗНЕСУ

Підприємництво є частиною економічної системи будь-якої країни. У зв'язку з цим з'являються питання координації інтересів бізнесу і суспільства, в рамках якого цей бізнес існує. Питання про зв'язок між отриманням прибутку і виробництвом благ повинне вирішуватися з позиції соціальної функції бізнесу в суспільстві. Саме орієнтація на концепцію соціально-відповідального бізнесу, в рамках якого відбувається процес створення цінностей для самого підприємства, споживачів, держави, бізнес-партнерів і суспільства в цілому, є одним із джерел забезпечення стійкості підприємства.

В умовах глобалізації сучасного ринку все більша кількість великих підприємств розвинених країн приділяє увагу питанням соціально-орієнтованого бізнесу. Однак, українські підприємства поки що не мають чіткого розуміння важливості впровадження такої діяльності та недостатньо поінформовані про переваги, які можна отримати від її використання. Діяльність більшості з них націлена на максимізацію прибутку в короткостроковому періоді. Відсутність чітких цілей на довгостроковий період підриває ринкову конкурентоспроможність суб'єкта господарювання в

майбутньому.

Поняття "корпоративна соціальна відповідальність" охоплює широкий спектр питань, тому не має універсального визначення. Згідно з визначенням Європейського Альянсу, який започатковано у 2006 році, КСВ – це концепція залучення соціальних і екологічних напрямів у діяльності бізнесу на засадах добровільності та взаємодії між усіма зацікавленими сторонами.

Міжнародна організація праці у своїй резолюції про сприяння життєздатним підприємствам (прийнята у Женеві, у червні 2007 року) зазначає, що КСВ – це добровільна ініціатива ділових кіл, яка стосується діяльності, що перевищує просту вимогу дотримання букви закону.

Основною метою формування КСВ на підприємствах України є сталий розвиток бізнес-середовища. Це закріплюється складовими частинами поняття КСВ до яких відносяться: корпоративна етика; корпоративна соціальна політика стосовно суспільства; корпоративна політика у сфері охорони навколишнього середовища; принципи і підходи до корпоративного управління та корпоративної поведінки; питання дотримання прав людини у відносинах із постачальниками, споживачами та персоналом [1].

Соціалізація бізнесу є однією з головних тенденцій сучасного соціально-економічного розвитку. Слід зазначити, що багато фахівців ототожнюють поняття "корпоративна соціальна відповідальність" та "соціальна відповідальність". Один із фахівців у сфері соціальної відповідальності, Х. Гордон Фітч, зазначив, що соціальна відповідальність – це спроба вирішити соціальні проблеми, які повністю, або частково спричинені діяльністю компаній. Тому, на думку автора, поняття "корпоративна соціальна відповідальність" ширше, оскільки охоплює не лише соціальну, а й економічну та екологічну сфери [2].

Вважаємо, що КСВ – це своєрідна філософія бізнесу, що здійснюється на добровільних засадах. Кожна компанія, яка керується ідеями КСВ, розробляє власне бачення сталого розвитку та реалізує сформовані принципи у стратегії розвитку залежно від характеру бізнесу та визначених пріоритетів діяльності.